

Stabilizacija pomeni boljše delo

Te dni smo člani uredniškega odbora Javne tribune povabili tovariša Lutovca, predsednika občinskega sveta zveze sindikatov občine Ljubljana-Šiška, ki je hkrati tudi predsednik koordinacijskega odbora za spremljanje uresničevanja stabilizacijskih prizadevanj pri OK SZDL, da bi nam pojasnil nekatere ukrepe in prizadevanja za uresničitev stabilizacije. Tov. Lutovac je v razgovoru povedal:

● Kljub poostrenim pogojem gospodarjenja, še posebej z ukrepi zveznega izvršnega sveta, lahko ugotovimo na osnovi podatkov, ki so nam na razpolago, dokaj ugodne rezultate gospodarjenja v I. polletju. Težave, s katerimi se je srečevalo gospodarstvo občine, so znane in že v prvem trimesečju so se začele kazati pri uvozu reprodukcijskega materiala, daljšimi carinskimi postopki, nejasnosti na področju zunanje trgovinske menjave in podobno.

● Zavzetost vseh subjektivnih sil, da moramo bolje in več delati, kaže pozitivne premike, tako smo prvo polovico leta 1980 zaključili s planiranim realnim družbenim proizvodom, oziroma ta je presežen. Tudi ostali kazalci kvaliteta in produktivnega gospodarjenja so v globalu pozitivni. Rentabilnost je večja in kaže, da smo v prvem polletju nekoliko ekonomičneje poslovali. Znotraj čistega dohodka je največji porast sredstev za izboljšanje materialne osnove dela z indeksom 155,7, sledijo mu sredstva skupne porabe z indeksom 129,1 in na tretjem mestu sredstva za osebne dohodke z indeksom 127,8. Akumulacija gospodarstva je v porastu in se izboljšuje, čeprav stopnjo akumulativnosti kot tudi reprodukativne sposobnosti znižujejo obveznosti za zapadle in še neplačane obveznosti dolgoročnih kreditov.

JT: Znano nam je, da so občinski organi in organizacije namenili veliko pozornost področju zunanjetrgovinske menjave. Kakšno je stanje v Šiški?

● Pozornost, ki je bila usmerjena izvoznim prizadevanjem v občini, je dala zelo dobre rezultate in so se naporu delavcev v organizacijah združenega dela, ki so izvozno usmerjene, obrestovale. Izvoz je bila planiran po stopnji 6, dosežen pa je skoraj petkrat večji (29,2) in s tem v celoti pokrili uvoz občinskega gospodarstva oz. ga preseželi. Fiktivno zmanjšana izvozna prizadevanja nam povzroča plinifikacija SR Slovenije (DO Zemeljski plin s sedežem v občini) in breme ni gospodarstvo občine Ljubljana-Šiška. Gospodarstvo Šiške izvozi več kot eno polovico izvoza vseh petih ljubljanskih občin in veliko tega izvoza na konvertibilno področje.

● Še ta ugotovitev: Sprememba tečaja dinarja ni imela finančnega učinka na izvozne usmeritve.

JT: Kako pa investicije?

● Z analizo realizacije vseh oblik porabe (investicijsko, osebno, skupno in splošno) lahko ugotovimo, da se giblje v okviru predvidenih stopenj. Prav gotovo so investicije, ki so aktivirane, že v prvem polletju prispevale k doseganju planiranega družbenega proizvoda. S korekcijo kazalcev in vztrajanjem na kvalitetnih kazalcih, kot so izvozna usmeritev, doseganje višjega dohodka in ostali, potrjujejo pravilno pot, čeprav imamo v množici dobrih rešitev še nekaj »vrtičkarjev«. Pomembno je tudi to, da so se OZD

začele bolj naslanjati na lastne vire in je v strukturi financiranja investicij letos delež bančnih sredstev manjši, povečal se je pa delež lastnih sredstev. Tako je združeno delo financiralo 47% vseh plačil z lastnimi sredstvi, 39,2% pa so bančna sredstva.

JT: Zaposlovanje je eno izmed temeljnih vprašanj gospodarjenja in ni tako enostavno kot bi lahko ocenili na prvi pogled?

● Rast zaposlovanja oz. število zaposlenih v I. polletju 1980 v primerjavi z istim obdobjem lani je bila nižja od planirane, s čimer se je rast družbene produktivnosti dela realizirala celo višje kot smo načrtovali. V I. polletju smo imeli aktiviranje nekaterih novih investicij (DO Petrol, DO Iskra Elektrooptika) katerih dohodek kaže pomembne rezultate pozitivnega prestrukturiranja in pa manjšega zaposlovanja.

Vukašin Lutovac: Vidni uspehi...

● Drugo vprašanje je, ali je zapiranje zaposlovanja za vsako ceno pozitivna rešitev glede na stalen priliv iz šol. Postavlja se vprašanje prehoda v kvalifikacijsko, strokovno zahtevno zaposlovanje, ne pa ekstenzivno, ki je bilo prisotno nekaj let nazaj in nam še danes povzroča dodatne težave. Zato je koordinacijski odbor za stabilizacijo pri OK SZDL zahteval za naslednje srednjeročno obdobje, da se rast komunalne, stanovanjske infrastrukture podredi pogojem planskega zaposlovanja in discipline na tem področju.

JT: Osební dohodki so stalni predmet razglabljanj, pogosto tudi ugibanj. Zanima nas, predvsem, kako ocenjujete rast ustvarjenega dohodka v odnosu na rast OD?

● Čeprav se je dohodek povečal za 33,6%, so povprečni čisti osebni dohodki višji za 22,6%. Z upoštevanjem porasta življenjskih stroškov za isto obdobje (25,5%), rast čistega osebnega dohodka mesečno zaostaja za 2,9% za porastom življenjskih stroškov. Vidna je tendenca zaostajanja rasti OD za rastjo dohodka, vendar ne v dogovorjenih okvirih 25-odstotnega zaostajanja za rastjo dohodka. Znotraj te ugotovitve so pozitivna gibanja, vendar tudi deviacije in odkloni, ki niso z ničemer opravičljivi. Vztrajamo na trdnem stališču, da morajo biti OD odvisni od ustvarjenega dohodka in neodgovorno ravnanje v tistih sredinah, ki se tako ne obnašajo. Zato bo koordinacijski odbor za stabilizacijo zahteval od izvršnega sveta, da pripravi informacijo ter predloge za ukrepe družbenega varstva tam, kjer bo to nujno.

JT: V občini je tudi nekaj »izgubašev«. Kako in kaj je s temi OZD?

● V I. polletju 1980 je 7 OZD s področja gospodarstva zaključilo z izgubo in ena OZD s področja negospodarstva, kar je v znesku za devetkrat več kot je le-ta znašala v istem obdobju prejšnjega leta. Ugotoviti pa je treba, da 90 odstotkov izgube predstavlja izguba Petrola DO Zemeljski plin Ljubljana, ki ima sedež v naši občini in s plinom napaja celo Slovenijo. Ugotovljeni vzroki za izgube so zelo različni:

— pri DO Zemeljski plin nedobava plina s strani dobaviteljev, pa tudi neodjem s strani kupcev, devalvacija dinarja itd.,

— pri ostalih OZD pa nizka akumulativnost zaradi dotrajanosti osnovnih sredstev, nepokrite dajatve, nesolidno izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, neekonomične cene itd.

● Nekatere OZD od teh izgubašev se pojavljajo večkrat: Iskra IEZE TOZD Keramika, Megrad TOZD Družbeni standard, SGP Gradbincev Kranj, TOZD Gradbena operativa Ljubljana in Zavod Tivoli. Med izgubaši so OZD, ki se obnašajo nestabilizacijsko, izplačujejo osebne dohodke in jih povečujejo, čeprav niso rezultat povečanega dohodka, ali pa kar povečujejo materialne stroške ali druge izdatke, kot je reprezentanca itd. in s tem kršijo dogovor in se obnašajo v nasprotju s stabilizacijskimi prizadevanji. Izvršni svet skupščine občine je formiral delovne skupine, ki so obiskale OZD z izgubami. Pripravljena bo informacija, ki bo nakazovala nekatere rešitve. Koordinacijski odbor za stabilizacijo bo vztrajal pri zahtevi, da se za tiste OZD, ki se nečejo držati samoupravnih dogovorjenih meril stabilizacijskega obnašanja, pripravijo družbeni ukrepi.

JT: Tovariš predsednik, v našem razgovoru ste nanizali vrsto kritičnih pa tudi pozitivnih ugotovitev. Bralce pa prav gotovo zanima, kakšna je ocena gospodarjenja v občini, ki bi jo lahko strnili v nekaj stavkih?

● Gospodarski uspehi v občini so vidni in otipljivi in jih ne morejo zamisliti posamezni primeri nesmotnega gospodarjenja in obnašanja. Res pa je tudi, da nismo izrabili vseh možnosti in je še veliko rezerv, predvsem notranjih, lastnih. Motijo se tiste OZD, ki pričakujejo rešitelja od zunaj, same pa niso storile ničesar za izboljšanje razmer. To velja predvsem za ponavljajoče se izgubaše. Stabilizacijska prizadevanja so dolgoročna in trajna naloga, pomenijo pa boljše delo, dobro gospodarjenje, zato je potrebno delati tako, da bo stabilizacijsko obnašanje postalo vsakdanja vsebina dela in življenja.

